

[Typ hier]

[Typ hier]

Regiovisie monitor '21

Inleiding Aad Kouwenhoven, 12 september 2022 (raadsledenbijeenkomst)

Waarom hebben we eigenlijk een Regiovisie monitor geschreven?

Voor wie hebben we de monitor geschreven? Wat is het doel van de Regiovisie monitor?

De regiovisie monitor moet bijdragen aan inzicht in de werking van het jeugdzorgstelsel en daarmee ook aan de maatregelen die helpen bij het organiseren van de juiste zorg op de juiste plaats.

De kern van de Regiovisie is: We willen er zijn voor kinderen in kwetsbare situaties. Dat is het ultieme uitgangspunt van de regiovisie!

Het er zijn voor de kinderen in kwetsbare situaties, begint altijd lokaal!

Data verzamelen voor de regiovisie monitor en vooral ook het duiden van de regionale data zorgt ervoor dat we met en van elkaar kunnen leren en verbeteren, zodat voor jongeren en ouders de kans ontstaat om hun situatie te verbeteren, en dat ze sterker in de samenleving komen te staan. Het is tellen en vertellen. Het zijn cijfers en ervaringen van jeugdigen en ouders die er toe doen!

Op 28 januari jl. hebben de raadsleden van de tien gemeenten hun wensen m.b.t. Regiovisie monitor '21 aan ons meegegeven. De (Regiovisie) monitor '21 gaat over het jaar waarin de regiovisie nog niet was vastgesteld. We hebben in het groeiproces van de Regiovisie monitor voor ogen dat de monitor zich de komende jaren vooral kwalitatief gaat door ontwikkelen en in omvang kleiner gaat worden.

Op zich al een hele uitdaging 😊...

Bij de ontwikkeling van de (Regiovisie) monitor '21 zijn al de hier aanwezige vertegenwoordigingen betrokken geweest. We hopen dit ook, met de doorontwikkeling van de monitor, nóg meer participierend inhoud te geven. Suggesties daarvoor zijn van harte welkom.

Ik zal U nu enkele algemene regionale beelden uit de Regiovisie monitor 2021 benoemen. Dit inzicht kan dus per gemeente verschillen;

1. Vanaf 2019 is het aantal jeugdigen dat jeugdhulp ontvangt in de regio Haaglanden gestabiliseerd op bijna 30.000 kinderen en/of jongeren.
2. De kosten per jongere stijgen, in 2021 tot gemiddeld circa € 10.000,- per jeugdige, per jaar.
3. In de regio Haaglanden zijn 185 jeugdhulpaanbieders gecontracteerd, waarvan er 32 in alle H10-gemeenten actief zijn. Met elkaar zijn zij verantwoordelijk voor 74% van de kosten.

Nu enkele beelden uit de (Regiovisie) monitor 2021 die gaan over de vijf ambities en actielijnen in de Regiovisie:

[Typ hier]

[Typ hier]

1. Het Versterken van het gewone opvoeden en opgroeien. Dit heeft veel met normaliseren en ont-medicaliseren te maken.. We hebben hier in de praktijk en uitvoering nog onvoldoende beeld van.
Waar heeft de ouder de steun gemist bij het ‘vallen en opstaan’? Waar is het niet gelukt de hulp te krijgen dicht bij huis?
2. In één keer goed; Tijdig inzetten van de best passende hulp. We willen dat er snel in één keer de juiste hulp wordt ingezet. Om een beeld te krijgen of en in hoeverre hulp in één keer goed wordt ingezet, wordt gekeken naar de instroom van nieuwe jeugdigen in de jeugdhulp per jaar. De gemiddelde duur van ambulante trajecten is de afgelopen jaren gestegen. Het aandeel kortere trajecten (korter dan een jaar), is afgenomen. Er zijn per hulpsoort, per aanbieder, per gemeente veel verschillen. Er is dus nog veel onduidelijk om hier de juiste duiding voor aan te wijzen. De cijfers die we hiervoor gebruiken komen van het CBS. We gaan de komende jaren kijken of we deze cijfers beter kunnen vertalen naar de regio Haaglanden. Het duurt dus nog even voordat we een goed inzicht hebben over de oorzaken van de stijging van gemiddelde duur van ambulante trajecten en er een betere toelichting op kunnen geven.
3. Kinderen groeien zo thuis mogelijk op, is de derde ambitie. Dit betreft; zoveel mogelijk voorkomen dat kinderen uit huis worden geplaatst en mocht dit toch nodig zijn dat ze in een zo normaal mogelijke omgeving volwassen kunnen worden. Het regionale beeld is: dat het aantal kinderen dat uit huis is geplaatst, is gedaald, vooral binnen de gesloten jeugdhulp. Daar zijn we blij mee. Maar helaas is ook het aantal kinderen dat in pleeggezinnen is opgenomen gedaald. Deels komt dat omdat het aantal kinderen dat uit huis wordt geplaatst is afgenomen, maar ook doordat er minder pleegouders beschikbaar zijn. We zetten daarom in op het versterken van pleegzorg en hebben samen met pleegouders een aantal prioriteiten bepaald. Bijvoorbeeld een betere samenwerking tussen ouders en pleegouders.
4. Duurzaam veilig opgroeien. Dit gaat over veiligheid en de partners in het veiligheidsnetwerk. Hier is het regionale beeld; dat over het geheel genomen er een lichte daling van kindbeschermingsmaatregelen is; zoals de ondertoezichtstelling, jeugdreclassering, voogdij en voor de uithuisplaatsing. Deze ingrijpende besluiten worden door de kinderrechter genomen, nadat de RvdK onderzoek heeft gedaan op verzoek van professionals van VT en/of de lokale teams.
5. Jeugdhulp en Onderwijs werken effectief samen. Hoe kunnen we er voor zorgen dat onderwijs en jeugdhulp elkaar gaan versterken?! Ook hier is nog onvoldoende inzicht hoe dit loopt.

In de monitor is een aanvullend hoofdstuk geschreven dat gaat over de aanpak van wachttijden en wachtlijsten. In de Regiovisie wordt prioriteit gegeven aan kinderen en gezinnen in kwetsbare omstandigheden, met als ambitie dat kinderen zo thuis mogelijk opgroeien en zij tijdig passende hulp krijgen in een duurzaam veilige situatie.

O.a. vanuit de aanpak wachttijden/ wachtlijsten wordt hier invulling aan gegeven. Zo’n 17% van de aanbieders heeft in 2021 een wachttijd van drie maanden of meer en dat noemen we ‘schadelijk wachtenden’. De maximale wachttijd van 3 maanden en langer sluit

[Typ hier]

[Typ hier]

aan bij de definitie van de inspectie in het kader van het verscherpt toezicht op de GI's (= Jeugdbescherming). De langste wachttijden zijn bij de ambulante jeugd-GGZ, bij integrale verblijfshulp (verblijfshulp met een mix van de verschillende zorgvormen J&O, LVB en GGZ) en bij de specialistische Kinderdagcentra (waar vooral jonge kinderen hulp krijgen).

In de Regiovisie-monitor zijn deze thema's voor het jaar 2021 verder beschreven en uitgewerkt zowel in cijfers als in kwalitatieve zin. Hierbij zijn in de diverse hoofdstukken ook opmerkingen geplaatst dat er nog meer en nader kwalitatief onderzoek gedaan kan worden en/of dat er bv. gekeken kan worden of er ergens anders cijfers te vinden zijn, bv bij de GGD, CBS of andere landelijke instanties..

Dit betekent **niet**, zoals eerder gezegd, dat dit al in de komende regiovisie monitor gerealiseerd is. We hebben de komende jaren nodig om dit te onderzoeken en te implementeren. Want we dienen ons ook goed te realiseren dat hoe meer cijfers we willen zien, we ook met elkaar meer bureaucratie aan het organiseren zijn. En dat willen we graag voorkomen! We zullen dus de komende jaren goed met elkaar moeten afwegen wat haalbaar en noodzakelijk is om te laten registreren door de professionals.

De vraag is nu: wat gaan we de komende tijd doen wat ons verder kan helpen bij de invulling van volgende Regiovisie-monitor?

- In de komende maanden gaat er voor het thema onderwijs-jeugdhulp een parttime-kwartiermaker onderzoeken welke regionale vraagstukken er in de samenwerking allemaal spelen tussen gemeenteland, onderwijs, samenwerkingsverbanden en de jeugdhulp. Aan het eind van het jaar levert dit een rapportage op waarin beschreven staat welke vraagstukken en oplossingsrichtingen wellicht mogelijk zijn in de regio Haaglanden. Het is dan aan de bestuurders om helder te maken wat we wel en niet gaan oppakken in 2023 en verdere jaren.
- Bij het thema wachttijden en -lijsten wordt gewerkt aan het verbeteren van het zicht op de wachttijden/wachtlijsten. De wachttijden worden per kwartaal opgevraagd door het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden. Daarnaast is er voor de zomervakantie een nulmeting uitgezet bij JHA met cliënten die langer dan 3 maanden wachten. Door dit verbeterde inzicht, kan samen met de zorgaanbieders gericht gewerkt worden aan de wachttijden/wachtlijsten. Daarnaast wordt er dit najaar een online platform gerealiseerd voor verwijzers en inwoners met informatie over de beschikbare hulp en wachttijden in onze regio.
- Met het thema normaliseren zijn we dit jaar als regio ook aan de slag gegaan. Zie de kennis en informatie die we gekregen en ontwikkeld hebben via het Kennisnetwerk en de Haagse Hogeschool. We hebben ons als eerste gericht op wat we onder normaliseren verstaan. De nadruk zal vooral komen te liggen in het voorkomen dat kinderen jeugdhulp nodig hebben door goed te kijken naar de oorzaak van de hulpvraag en of jeugdhulp altijd wel de oplossing is. Daar ligt vooral ook een opgave voor de afzonderlijke gemeenten. Bijvoorbeeld door goed functionerende wijkteams en goede samenwerking met bv schuldhulpverlening en WMO. Ook gaan we met

[Typ hier]

[Typ hier]

aanbieders in gesprek over hoe we kunnen normaliseren als een kind of gezin toch jeugdhulp ontvangt.

- In het najaar willen we vanuit het Programmabureau en de veiligheidsketen uitwerken hoe we meer kunnen werken aan 'de beweging naar 0'; hoe kunnen we gezamenlijk en integraal de samenwerking in de regio Haaglanden zo vorm geven dat we de lijn kunnen vasthouden dat we minder kinderen uit huis plaatsen? Welke maatregelen, acties en versterking van de samenwerking kunnen we daarvoor inzetten?
- Als laatste voorbeeld; De landelijke hervormingsagenda, waarbij de verwachting is dat het rijk de reikwijdte van de jeugdhulp gaat beperken, wordt in de regio Haaglanden voorbereid en gemonitord door de nu nog ambtelijke regionale werkgroep Hervormingsagenda. We verwachten dat de Hervormingsagenda in november/december wordt vastgesteld.

U heeft nu een vijftal ontwikkelingen gehoord, van onderwerpen uit de Regiovisie-monitor '21 waarop geanticipeerd wordt.

We hebben voor vanavond, voor het eerste inhoudelijke gesprek, zes dialoogtafels klaar gezet om met elkaar regionaal van gedachte te wisselen over de Regiovisiemonitor '21 en '22. We hopen dat dit verdiepende gesprek een aanzet is om de regiovisie monitor nog eens te lezen en een stimulans is om lokaal en regionaal te kijken wat de mogelijkheden zijn om te verbeteren én van elkaar te leren.

Bovenstaande inleiding werd ingekleurd door verschillende aangrijpende ervaringsverhalen van jongeren van JONG doet mee! en ouders van de Regionale Oudersraad. Uit hun bijdragen kwam onder meer het beeld naar voren dat het belang van de jongeren en de menselijke maat vaak ondergesneeuwd raken door regels, protocollen en aannames. Een belangrijke oproep die zij dan ook (wederom) deden luidde: neem de inbreng van jongeren en ouders serieus. Zij vroegen de raadsleden op om zich met jongeren en ouders vol in te zetten voor betere jeugdzorg, voor snellere jeugdzorg, voor ambulante jeugdzorg en voor het geluk. "Laat het dossier niet in de kast staan, maar ga ermee aan de slag! Wij staan achter jullie."